

«Оила ва жамият» 15 [187]

27 апрель 1995 йил.

Ғалабанинг 50 йиллигига

ВАФОДОР ОНАЛАР

Ғалабанинг 50 йиллигига Республикализ ахли жуда катта тайергарлик кўрмокда. Бу бежиз эмас албатта. Чунки бу галабага эришида ўрга Осиё халқларининг жумладан ўзбек халқининг ҳам хиссаси катта бўлган. Биргина Нурота туманинг Оқчоб, Устук кишлакларидан 350 дан ортик навикорон йигитлар жанги сафарбар килинган эди. Улар орасида ўрзобий Одилов, Бекмуҳаммад Мирзаев, Ҳамро Турсунов, ўташ Азизов, Самиг Каршиев, Абдуғаффор Ҳўжамуродов, Бўта Ибодов ва Ҳоликберди Этамовларнинг кўрсатган мардликлари таҳсинга лойикдир. Афуски улар, эндилиқда орамизда йўқ, лекин ёдимизда абадий яшамоқда. Бу номлари кайд этилган қаҳрамонларимиз

урушга кетиши олдидан турмуш ўртоқларига ахду паймон қилиб, ўтил-қизларини авайлаб тарбиялашарни, вояга етказишларини сўраб ўзлари албатта ғалаба билан кайтажакларини айтган эйдилар. Аммо улар кайтишмади... Улардан факатгина барчанинг калбига дард солувчи "кора ҳат" келди юлос. Турмуш ўртоқларига вафодор аёллар эса уларга содик колишиб, оталарида етим колтган болаларга ҳам оналик ҳам оталик килдилар. Бундай оналар каторида Ҳонимой Одилова, Сафарой Мирзаева, Санам Турсунова, Ширин Муродова, ўтагуз Ҳўжамуродова ва Омоной Этамовларнинг тоқатларига тассанолар айтиб, шараф билан эслаш жонис.

Мана қанчадан-қанча кишиларнинг ёстигини куритган киёматта теген келувин урушининг тутаганига ҳам 50 йил тўлашти. Шу муносабат билан ўз мухаббатларига содик колтган вафодор оналаримизга кўпдан-кўп рахматлар айтиб уларга тазим қиласиз. Албатта бу оналаримизнинг кўплари оламдан ўтишган. Шу сабабли уларга "Жойнинг жаннатда бўлсин, қабрингиз нурга тўлсин" деб фотига ўқимиз. Албатта улар жангюхоларда колтган вафодор турмуш ўртоқлари билан бирга жаннат bogida сайр қилиб юришлари ўз-ўзидан маъль.

Турсун СУННАТОВ,
Сталинград жанги қатнашчиси,
П-турху ногирони

Саҳоватпешалар

МЕХРИНИ 18 ГА БЎЛГАН АЁЛ

Суратда: Мунаввар опа фарзандлари билан.

Бир куни тўрт тарафни овозга тўйлдириб чакалоқ тифицди. Юраклар қуоничга қўймиди. Болакайлар қариндош-урғу, қўни-қўшиналардан суюнчи олишиб. Ана шунда ўзусинга ҳай бир бурзода чакалоқ она меҳрига тўйди, бошقا буржиди эса... Бу ёргу дунёда ота-она меҳридан беъз барзашдек азбонинг ўзи ўйқ. Сиз ўйланамаж, ота-онасиз қолган ўғлодлар қорни тўғ, усти бут, ҳамма қаторни юшиб юрибди, деб. Асло, ёч уларнинг жаражигинаюзларига кўзод, солганимисиз. Бир тиригасанесиз, қўнглиниң сидирилди тушади. Беҳтиҳир уларга шу баҳтизлик, ўқсаликни ота-оналарни лаънатгайтади...

Мана, ўн саккизнам менинг болаларим, Бегонаси йўқ. Энгичик кенжатойларим Юлдуз ва Кундузларини олиб келганимизда ҳатто уларнинг исмлари ҳам йўқ эди. Таваккал килиб Юлдуз десам, буниси, Кундуз десам униси "ярк" этиб қарашди. Шу-шу Юлдуз, Кундуз бўлниб кетинди. Жуда ширин, Ҳудога шукр, ҳозир анча катта бўлиб қолиди. Болаларининг ҳар бирн отаси ва мен учун ҳамондан азиз.

Албатта, бар бирининг ўз ўтмиши бор. Тилга олишга нолойи бўлсада, бэззарларининг ўзи ота-оналарни шу якни ўтади. Болин болаларда анб ўйқ. Уларнинг кўнгилларини тўлдириб, келашади яхши нонисонлар килиб вояга етказиш сиз ва бизга ўхшаган онапарни бурчи. Шунда кўнгли кемтак, етим болалар бўйлайди.

— Болаларни сиз тарбиялаётганинг эшишиб, билиб уларнинг ота-оналарни сурб қелишимадими!

— Келинъян. Атто олиб ҳам кетишган. Лекин уларнинг ўзлари... менинга қочиб қайтиб келган. Аслида болалар кетаплардан ҳам аклирик. Агар эслансанги газетларнингизда "Сенда менинг қасдим бор, она" деган мақолам чиққанди. Уша мақолада ҳозирги салоникзага батаси билан жавоб бердиган.

— Унингизнинг бир дунё ташвишларини, шунча болаларни тарбиялаш... қўйналмайпсизман!

— Аксинча, ҳар куни ўйнимизда шодлик, багрим тўлиб, қувониб ўтираман. Ҳаммаси улгайб, кўйимдан катта-кичин ишни оладиган бўлиб қолишиди. Биз

отаси билан иккимиз уларга бош, 20 жон бир дастурхондан овқатланамиз. Ҳўкайнимин Янгибий Ҳўжаннезов ишни. ўзимиз ойлави ионвойхона, "Садоқат" номли фирма оғанмиз.

— Давлат томонидан ҳам ёрдам берилаятни!

— Албатта, мутасадди раҳбарлар рўзгоримиздан доним ҳабардор. Кўпларидан келган кўмакларини ашмаяти. Якнида шаҳар ҳокимлиги 12 ҳонани уй ақратди. Болаларим яйраб ўшиштади.

— Охирги савол: 18 фарзанднинг 12 нафарини араб олиб катта кетишади. Уларнинг ҳар бирда ҳар хил оразу. Бунинг устига эшитишмача, улар орасида турли милият болаларни бор экан. Барига бир хил қараш, муносабат...

— Ионсон баркамол бўлиб этишиш учун, аввало яхши тарбия, юксак илим зарур. Мен ҳар бир фарзандимга тальим-тарбия беринга тинмай ҳаракат килимаси ва улар билан ҳам ишлайман. Мактабдан сўнг ҳар ким ўзи қизиқдан мактубулотига жалб этилади. Қизларимга кўпроқ бекалик сирларини, ўғлиларимни ҳунарли бўлнишга ўргатаман. Агар кўнгли кент бўлса ҳамма нарса сидаги. Мухими, ҳамма гал мөрхад. Ҳаммасига бир ҳамма милият акратилимайди. Муоммал ўзбекона, тиллашиб ўзбек тилидади.

Бу дунёда фарзанд тарбиялашдик, вояга етказишдек оғир ва эзгу ишнинг ўзи ўйқ. Болалар бизнинг эртамиз, давомчиларимиз. Биттами, ўтами (ўз ризни ўзи билан) фарзандни волгага етказиш, ойдин бир йўлга солимбизим, демек беъзда яшамизман.

Нима дейисиз азизлар, бир одамнинг, бир аёлнинг меҳру-мұхаббати бўлса шунча бўлар-да, Қанийди, ҳар биримизнинг шағфатимиз, самимизимиз ва кўнглимиз мана шу Мунаввар опанини кидай улуғ ва тўлуг бўлса.

Илло, шундай бўлсин.

Етти кун

БИЛИМ ЮРТИДА КИЧИК КОРХОНА

Сирдарё вилояти Бахт шахридаги 10-кишлос хунар-техника билим юрти кошида "Мустакиллик" номли кичик корхона фаолият кўсатса бошлади. Унинг дастлабки маҳсулоти — болаларга мўлжалланган трикотаж буюмлар харидорларга манзур бўлмокда. Кичик корхона йилига бир ярим миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқара олади. Ишлаб чиқарилётган буюмлар нархи бошқа корхоналар маҳсулотидан анча арzon.

Корхона жамоаси келгусида катта ёшдагилар учун трикотаж буюмлар, гиламлар ва бошқа ҳалқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариши режалаштирилмоқда.

КИМ ОЛАДИ-Ё ШУГИНАН-Ё

Республика кўчмас мулк биржаси Хоразм филиали Даълат мулки-ни бошқарни ва хусусийларширидан вилоят бошқармаси билан ҳамкорида Урганч шахрида наебатдаги кимошиди савдосини ўтиклилар. Савдода "ГАЗ", "ЖУК" ва "ИЖ" русумларидаги 9 та автомашина ўз эгасини топди.

"НАФ" СОВУНИ

Гулистан ёғ-экстракция заводи янги цех ишга тушди. Бу ерда "Наф" кир ювиш воситаси ва кир совуни ишлаб чиқариш йўлга кўйилган.

Уй бекалари "Наф"нинг кирни кетказиши ва оқартириши хусусиятларига юқори баҳо беришишада. Вилоятда кир совуни танқисигитга барҳам берилди. Цех кунига 1,5 тоннагача маҳсулот ишлаб чиқара олади. Бу сиздәрелликларинг этиклидан ташкири Республика-нинг бошқа минтақаларига жўнатиш учун ҳам етарилидир.

ТОЗА СУВ КЕЛДИ.

Тахнатошда бир кечга кундузда 60 минг кубметр тоза ичимлик суви итказиб беришига мўлжалланган иншоотнинг биринчи навбати ишга тушди. Бундан бўён Тахнатош ва Ҳўкайли туманларининг аҳолиси тоза ичимлик суви билан мунтазам равишда таъминланади. "Гидро-энергокурили" трести Тахнатош бошқармаси курувчилари ҳозир иншоотнинг иккинчи навбатини жадаллик билан куришмокда. Бу навбат ишга тушгач Конликкуй, Шўманай, Қўнғирот ва Мўйин туманлари аҳолиси ҳам тоза сувдан баҳраманд бўладилар.

ЯНГИ МАКАРОН ЦЕХИ

Бўз туманидаги тижорат ишлаб чиқариш акционерлик жамияти ходимлари бир йўла иккита макарон цехи очдилар. Бу цехларда ҳар ойда 30 тоннадан ошни маҳсулот ишлаб чиқарилади. Акционерлик жамияти тадбиркорлари тикувчилар цехини ташкил этиб, Белоруссиядан келтирилайдиган матолар хисобига маҳсулот турларини кўпайтириши мўлжалланяти.

МУЧАЛ ТЎЙИ

Якнида Олот туманидаги Беруний номли ўтра мактабда 12 ёшга тўлган ўқувчиларнинг мучал тўйи ўтиклилди. Мактаб маъмурини тўй сабабчилари бўлган 57 ўқувчига турли хил совғалар, ўқув куроллари билан муборакбод этишиди. Қизиги, мураббиylарнинг ахил жамоаси бу анъанани ҳар йили давом этиришини мўлжалланяти.

УЧРАШУВ

Янгиёл туманидаги уруш қаҳрамони Илес ўрзов номли 34-мактабда уруш ветераллари ва байналмилада жангчилар билан катта учрапаш ўтиклилди. Учрашув сўнгидаги меҳмонлар учун дастурхон ёзилиб, уларга совға-саломлар улашилди.

ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ ВА МАТБОУТ ҲАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЕРЛАНДИ

САДОҚАТ

Кинотеатрдан чиқаётган олон-мон орасидан ўзимга зўрга бўш майдонга бурилди. Буридиму, кўзим майдон ўртасига ўрнатилган "Номаънум солдат" ёдгорлигига тушди. Салобати ёдгорлик пойда оппоқ либоға бурканган бир аёл мунғайб ўтиради. Изиминг бўйсумаган оёқларим беихтиёр мени ҳам кампир ўтирган жойга бошлади.

Кутилмаган қизиқиши, кўкисимда гимирлаган нарсами, билмадим, нима, бу муштилар аёл билан дардлашишга уйдади. Яқинор борганимда унинг терилари буришиб кетган кўзқиси ким ҳам ўзи қизиқдан мактубулотига жалб этилади.

Кизиқиши кўпроқ бекалик сирларини, ўғлиларини ҳунарли бўлнишга ўтиради. Изиминг бўйсумаганага оёқларини беихтиёр мени ҳам кампир ўтирган жойга бошлади. Ҳудди унинг мўйлови сабза урмаган ўғли шу ёшларини деб азиз жонини Фидо қимламагандек. Ҳудди унинг ёндишина одаларни деб кўкисини душман ўқига қалқон қимламагандек. Бепарво одамларни бетиним дарёси шундай мўътабар аёл ёнидан беъздан лоқайдигина оқиб ўтади. Улар ҳозиргина кўришган чўчак киносими завқ — шавқ билан бир бирга галиришар, сабз багонроқларини баҳс гулханига ўтиш ташлашар, айримларини эса, кинотеатрларда кўзаш кўзашвирерб қизарип кетган кўзларига оппоқ рўмолчаларини босганича муштилар она ёнидан жимгина одимлашарди.

Лекин мени ажаблантирган нарса бу эмас. Ҳозиргина мени билан бирга хинд киносими кўриб, эртакнамо воқеалардан таъсирланиб кўз ёш тўккак оломон бу муштилар аёл ёнидан беларво ўтиб бораради. Ҳудди унинг ўғлини ёшларини деб кўкисини душман ўқига қалқон қимламагандек. Бепарво одамларни бетиним дарёси шундай мўътабар аёл ёнидан лоқайдигина оқиб ўтади. Уларни кўриб ўтадиган чўчак киносими завқ — шавқ билан бир бирга галиришар, сабз багонроқларини баҳс гулханига ўтиш ташлашар, айримларини эса, кинотеатрларда кўзаш кўзашвирерб қизарип кетган кўзларига оппоқ рўмолчаларини босганича муштилар она ёнидан жимгина одимлашарди.

Зоро, маҳобати ёдгорлика ҳам, ёдгорлик пойдаги мўътабар инсонга ҳам беларво қараган олон-мон менинг на ўзимга олмадек сип — силиқ юзини эсплатгандир.

27 апрель 1995 йил

«Оила ва жамият» 15 (187)

**ЁМФИР ҚОРГА
АЙЛАНДИ...**

Ёмғир қорга айланди. Мәхрим
еса қаҳрга,
Шан маъсум түйгүларни
қоплади қор күрпаси.
Сабзаларим, баҳорга
ошиқдингиз ох, нега —
Самода турналарнинг келмай
соғинчли саси!!
Бошингиз узра қуёш яқин келиб
бир лаҳза,
Айтганмиди баҳорни келганиман
дек бошлаб!!
Киприкларим учда исмисиз оғир

ларза,
Ям-яшил умрингизни аёзга
қўйса ташлаб!!
Ана, боқ — олислардан
турналарнинг арқони
Яшин мисол тез учиб — елаётир

"Сабзаларни аёздан сақлаб
қолайлик омон!!"

ЮЛДУЗЛАРИ...

ТҮКИЛГАЙ ҚОРГА...
Гүё Тоҳир бўлсангиз ишқда —

Ёлвордим ул қизга:
"Менга жонон бўл!"
Энди умрим ўтар сим-сим
ларзада —
Кўксимдан бош узмас битта
жонон — гул!!!

Абдулла ТУРДИЕВ

**УМИДЛИ ЁСТИҚДА
ЖУФТ ДУНЁ**

сиз томон.
Уларнинг "қур-ей", "қур-ей"
ноласида бир маъни:

Мен Зухронгиз бўлайин эй, ёр.
Афиғ айлаб вафо йўлинни —
Сочим билан супрай минг бор.

Хиёнатга йўл очсангиз гар,
Киги...

АЛДАДИМ

Юзларинг гул эмас — алдадим.
Ёлғон бир бул эмас — алдадим.
Умидли ёстиқда жуфт дунё —
Биз битта дил эмас — алдадим...

ГУЛ

Гулни кўчирдилар. Шу лаҳза
сўлиб,

Хиёнат

«ОДИЛ ҚОДИРОВ» КҮНМАПТИ

Раҳмон Усмонович деган сижак-лик танишим бор, жуда хушақчак, дилтортар йигит, юрган йўлида одамларга кунвоқ кайфияту қаҳ-қаҳа улашиб юради.

Келинг, яхшиси, Раҳмон Усмоновичдан бир эштайлик:

Бир куни дадамиз раҳматли менга укамдан шикоят қилиб қолдилар:

— Раҳмонжон, уканг Зафар мактабга ҳафсаласи йўқ, ўқишига қатнамай қўйди. Ўзинг бир гаплашсанг булармиди...

— Хўп, дадажон!

Мен Зафар билан ётиғигаям, узунасигаям, кўндалангигаям, тиккаси-
Чарши характеристики

ди.

Эртасига Зафаржон қовоги солик кириб келди.

— Айтган жойингизда иш йўқ экан-ку.

— Йўғ-е, бошлиққа учрашдингми ўзи?

— Ҳа, началнийни ўзи «бизда иш йўқ» деди.

— Ростданми? Памилиянгни, менинг укамлигингни айтмадингми?

— Айтдим, менга деса Горбачўп-пи жиҳини бўлмайсанми, иш йўқми йўқ вассалом, деди.

Шартта телефонга ёпишдим.

— Э, оғайни, нимага мени устим-сан кўласан арлангни хом ўрган

— Қайдам, қарамапман.

— Қаёққа қарадинг, ким билан гаплашдинг бўлмаса?

— Эшигига «Началний Одил Қодиров» деб ёзib қўйипти-ку.

— Вой ҳумпар-эй, сен бошқа ёқ-қа борибсан шекилли. Манави ад-ресни ол-да, дарров бор. У сени кутиб туриди.

— Шу жойга бордим-ку!

— Тез бор, деялман...

Зафар бошини эгиб чиқиб кетди. Мен эса кечгача уни кутиб ўтири-дим. У эртаси куни келди.

— Ака, мен сизга ёш бола эмас-ман овораю сарсон қилгани. Оғайнингиз нақ иккисизламачи экан-ку, мени кувиб чиқарди-я. Сиз бўлса, унинг соясига кўрпача солиб ўтирибиз. Қўйинг, ишни ўзим то-пиб оларман.

— Э, шошма-шошма, қани юрчи.

Сўнгги устун

КАЛАМУШЛАРГА ҚАРШИ УРУШ ЭЪЛОН КИЛИНДИ

Хитой ҳукумати мамлакат бўйлаб камалушларга қарши кураш характерини бошлаб юборди. Мамлакатнинг «Женъминъ жибао» газетаси маълумотига қараганди камалушлар кейинги икки йил мобайнида 30 миллион тоннадан ошик будгойни кемариб кетишган. Кулгина вилоятларда эса дехонлар камалушлар туфайли ҳосилнинг 30 фоизини йў-қотишган.

ЯНА МАРС ҲАҚИДА

Антартикада 4,5 миллиард йил илгари Марсдан тушган метеорит топилди. Британия ва американлик олимлар метеоритни чукур таҳлил қилиб, Марсда ҳаёт бўлмаса-да, ҳар хода органик биримлар ва гидрокарбонатлар мавжуд еки қачонлардир бўлган деган фикрга келишди. Метеоритни замонавий услубда текшириш ва таҳлил қилиш давом